

Hyvinvoivaa yhteisöä rakentamassa - näin kehität oppilaitoksesi tutortoimintaa

Tekstivastineet

- Feissari: Olisiko teillä hetki aikaa opiskelijahyvinvoinnin asioille?
- Kadunkulkija: No oon just kattelemassa...
- Feissari: Tiesitkö, että Suomessa lähes 10 000 miespuolista opiskelijaa keskeytti koulutuksensa lukuvuoden 2019 - 20 aikana?
- Kadunkulkija: Ai jaa, onpa aika iso luku...
- Feissari: Ja, että lähes joka viides toisen asteen opiskelija tuntee itsensä yksinäiseksi?
- Kadunkulkija: Kyllä kai siihen nyt joku puuttuu ...
- Feissari: Ja että reilusti alle puolet 2. asteen opiskelijoista kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä.
- Kadunkulkija: Aaa, no nyt mää alan päästä jyvälle...
- Feissari: Nolostumisen pelko saa opiskelijat välttämään asioiden tekemistä tai puhumista toisille ihmisille.
- Kadunkulkija: Mulla on muuten pari tuttua nuorta, jotka kerto, ettei ne mee koulun ruokalaan. Eikä syynä ollu huono ruoka, vaan suuri määrä ihmisiä ja se ahistaa.
- Feissari: Tähän kaikkeen löytyis nyt uskomaton tarjous - Laadukas tutortoiminta! - tarjous, jota et voi ohittaa! Ja siinä tulee vuoden tutorravinteet ja taimimullat kaupan päälle. Ja ennen kuin sun tarvii niinkun päättää tästä, niin kerron vähän lisää, mitä tähän pakettiin kuuluu. Että tässä on tuoli tässä sermin takana. Tuutko tähän vähän sivummalle, niin istutaan ja käydään tää sopimus ihan rauhassa läpi.
- Kadunkulkija: No eihän tässä mitään akuuttia kiirettä ole. Onhan nää tosi tärkeitä asioita ja olis hyvä löytää jotain ratkaisuja.
- Feissari: Nyt siis kaupataan ja rakennetaan Hyvinvoivaa yhteisöä. Tällä sopimuksella kehität oppilaitoksen tutortoimintaa.
- Kadunkulkija: No mitäs kaikkea siihen nyt kuuluu?
- Feissari: No tää eka kohta tässä on, että tutortoiminnalla voidaan tehdä myönteisiä muutoksia opiskelijälähtöisesti.
- Kadunkulkija: Mitäs tää opiskelijälähtöisyys nyt sitten, lähteekö se jotenkin niistä opiskelijoista vai mitäs se on?
- Feissari: Juuri näin! Tutorit toimivat vertaisina oppilaitoksen uusille opiskelijoille ja rakentavat turvallista ja välittävää ympäristöä. Se tarkoittaa myös toimintaa ja tapahtumia, ja sitä kautta yhteisöllisyyden vahvistamista.

- Kadunkulkija: Niin no niillä vanhemmilla opiskelijoillahan se paras tieto on, mitä koulutuksessa tapahtuu. Kuulostaa kyllä järkevältä, että vanhat on ottamassa uusia vastaan.
- Feissari: Tokaks tutorhommat pitää suunnitella kunnolla: selkeät tavoitteet, koko lukuvuoden ajaksi toimintaa ja keskitytään selkeästi vertaistehtävään. Nuoruuden asiantuntijuus kun on valitettavasti vähän nuoremmilla kuin meillä kahdella.
- Kadunkulkija: Tolla saadaan varmaan jo apua tilanteisiin, joissa opiskelijat on vähän pallo hukassa. Taisit tuossa äsken sanoakin, että aika moni keskeyttää opinnot?
- Feissari: Joo, tutortoiminnan tavoite voi olla esimerkiksi se, että ehkäistään opintojen keskeyttämistä.
- Sitten tää sopparin kolmas kohta. Vähän tähän liittyen, tutortoiminta auttaa kaikkia kiinnittymään opintoihin ja oppilaitokseen. Kyllä siinä tuntee jokainen nahoissaan, että rupee olemaan tärkeä osa kouluuyhteisöä.
- Kadunkulkija: No joo kyllä tää on tärkeä pointti. Tarkotat sä käytännössä nyt niitä eka koulupäivien starttitapahtumia ja ryhmäytysleikkejä?
- Feissari: No ne päivät. Eihän se yhteisöön kiinnittyminen nyt käy sormia näpdyttämällä, yhden päivän aikana. Ne voi olla stressaavia päiviä joillekin, hirveesti uutta porukkaa samassa tilassa.
- Kadunkulkija: Joo, vaikka ne tutorit tekee niitä ryhmäytymistemppeja eka päivinä ja siellä ne ohjaajatkin hössöttää, niin tottahan sitä tutortukea on hyvä olla tarjolla myöhemminkin. Että myös vähän ujommat pääsis mukaan omaan tahtiin ja kaikilla ois mahdollisuus päästä porukoihin.
- Feissari: Tämähän sujuu näpsäkästi! Käydään vielä tämä sopimuspaperin toinen puoli läpi. No nyt päästään asiaan, tää kohta nelonen. On ehdottoman tärkeää, että tutoriksi pääsee kuka tahansa opiskelija. Ei mitään filmaattisia vaatimuksia, vaan oikeesti kuka vaan.
- Kadunkulkija: Aa, no kai joku motiivi ois tutorilla hyvä olla?
- Feissari: Ja se riittää! Halu toimia sen eteen, että kaikilla ois hyvä olla. Eikä tarvii hävetä, jos se tutorin oma opintopolku on ollu polveileva tai jos ei oo rohkea esiintymään, ei tässä oo nyt siitä kyse, eikä sitä enää painoteta. Se tais meillä olla jollain edellisellä sopimuskaudella voimassa.
- Kadunkulkija: Voin kuvitella! Jos oisin uus opiskelija, niin hyvä, jos vastassa olis vähän erilaisia tutortyypppejä, vähän tämmösiä rauhallisempiakin, eikä pelkästään sellaisia duracel-pupuja.
- Feissari: Ja nyt päästäänkin näihin sopparin huippupuoliin tai voi niitä sivuvaikutuksiksikin kutsua. Nimittäin tästä tutorhommasta hyötyy kaikki: tutorit, opiskelijat ja koko oppilaitos. Tutorit saa valmiuksia omalle polulleen toimiakseen vaikka ohjausalalla. Oppiminen on helpompaa ryhmässä, joka voi hyvin. Kaikki hyötyy siitä opiskelurauhasta sekä opiskelijat että opetuspuoli. Ja sit kun ihmiset tuntee toisensa, välittämisen kulttuuri vahvistuu ja onhan se

matalampi kynnys tulla kouluunkin. Toisen arvostaminen ja huomaaminen on tässä niitä ydinjuttuja.

- Kadunkulkija: Arvaappa muuten mitä? Mäkin oon ollu tutorina silloin opiskeluaikoina ja nyt sitten näissä opehommissa. Liekö joku yhteys näillä.
- Feissari: No niin tässä ei ookaan jäljellä kuin yksi kohta. Eli kuudes pykälä: tutortoiminta on nyt se työkalu, jolla opiskelija, sekä tutor että tutoroitava, voivat rakentaa omaa identiteettiään ja hahmottaa paikkaansa.
- Kadunkulkija: Siinähän sitä samalla kasvetaan yhteiskunnan jäseniksi, aktiivisiksi vieläpä.
- Feissari: Tää kuulostaa nyt siltä, että ootko valmis tekemään sopimuksen?
- Kadunkulkija: Periaatteessa, kyllä nää on niin tärkeitä asioita.
- Feissari: No niin. Käydään läpi vielä nämä sopimuksen erityisehdot. Tää kun ei ookaan mikään mikään semmonen 24 kuukauden perussoppari, vaan kyse on toistaiseksi voimassa olevasta sopimuksesta. Tässä on se idea, että homma jatkuu ja kehittyy.
- Ja sit toinen erityisehto. Tarviit tähän kyllä jonkun kaveriksi. Löytyisikö sieltä työporukasta kaveria, jonka kanssa kävisitte tän sopparin läpi ja jos saisit mukaan jonkun innokkaan? Parasta tietysti ois, jos esihenkilösi tulisi tähän mukaan jollain tavalla.
- Kadunkulkija: Vois aloittaa siitä pahaa aavistamattomasta yhteisten aineitten opettajasta, siitä Sirpasta. Sille kuuluu nää opiskelijahyvinvoinnin teemat.
- Feissari: Ja meillähän löytyy sulle tilaajana huippuetuja. Mannerheimin lastensuojeluliitto, Suomen lukiolaisten liitto, Sakki ja Saku ry tarjoaa sulle koulutusta, matskuja ja tapaamisia. Sit, jos saat tähän sen työparin mukaan, niin ainakin oma hommasi tutorohjaajana kevenee. Voidaan puhua siitä myöhemmin lisää! Se on tästä allekirjoitusta vaille valmis. Tuohon vaan nimi ja nimenselvennys.
- Kadunkulkija: Aa, tähänpö kohtaan?
- Siis miten se nyt olikaan? Mihis mää nyt sitouduinkaan? Eihän tähän mitään kuukausimaksuja kuulunut?
- Feissari: Se on nyt siinä. Kiitos sopimuksesta, eikä tää maksa mitään. Viralliset paperit laitan tulemaan sitten noin viikon päästä postista. Tsemppiä tutorhommiin ja siitä se tutortoiminta lähtee uuteen nousuun!
- Kadunkulkija: Ah aha, näillä kai sitten mennään.
- Feissari: Entäs rouva siellä. Onko teillä aikaa opiskelijahyvinvoinnille? Mites teidän opiskelijahyvinvoinnin asiat? Tiesitkö, että Suomessa jopa 10 000 miespuolista opiskelijaa jätti opinnot...

Lähteet:

Kouluterveyskysely 2021. THL.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Koulutuksen keskeyttäminen [verkkajulkaisu]. 2020. Helsinki: Tilastokeskus.

Valtakunnallinen tutorverkosto yhteistyökumppaneineen on lukuvuoden 2021 - 2022 aikana sanoittanut hyvää tutortoimintaa. Podcast perustuu aineistoon, jota kehittämistyöhön on kerätty tutorohjaajilta, tutoreilta, yhteisöpedagogiopiskelijoilta ja muilta asiantuntijaryhmiltä. Tavoitteena on ollut tutortoiminnan kirjavien käytäntöjen tasalaatuistaminen 2. asteen oppilaitoksissa.

Podcastin rooleissa Nuorisualan tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenian Yhessä eteenpäin -hankkeen Mervi Hotokka (feissari) ja Antti Väisänen (asiakas). Valtakunnalliseen tutorverkostoon kuuluu Juvenian ohella Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto Saku ry, Suomen Ammattiin Opiskelevien liitto Sakki ry, Suomen Lukiolaisten Liitto ry, Opetushallitus, Nuorten akatemia, Suomen Opiskelija-Allianssi Osku ry ja Likes / Jyväskylän ammattikorkeakoulu.